

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU

KUUKIRI

10/2025

EMALi kuukirja järgmine number ilmub **3. novembril**

juhatus: juhatus@maastikuarhitekt.ee

Maarja Gustavson, Tanel Breede

Remi Kübar, Maali Roomet-Allese

koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee

projektijuht: Kati Ots kati@maastikuarhitekt.ee

kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

SELGUNUD ON EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU

• AASTAPREEMIA NOMINENDID 2025 •

Oktoobrikuu tähendab ikka, et kätte jõuab arhitektuuripreemiate konkursside üks põnevamaid etappe ehk nominentide väljakuulutamise. Nii on meilgi hea meel välja kuulutada, et EMALi aastapreemiate žürii (koosseisus maastikuarhitekt Kadi Nigul, maastikuökoloog Lauri Klein, aiadisainer ja teadur Taina Suonio ja maastikuarhitekt Kristiina Kupper) on 24 väärrika kandidaadi seast sõelnud välja **Eesti Maastikuarhitektide Liidu aastapreemiad 2025 nominendid!**

Žürii esimehe Kristiina Kupperi saatesõna ja kõikide nominentidega saate tutvuda siinsamas kuukirjas (vt lehekülj 4-5). Lisainfo [SIIN](#).

EMAL kolib ajaloolisesse Saarineni majja

Meil on rõõm teada anda, et EMAL on kolimas ajaloolisesse Saarineni majja Tallinna südalinnas ([Pärnu mnt 10](#)). Tegemist on arhitekt Eliel Saarineni 1912. aastal projekteeritud juugendstiilis arhitektuuripärliga, kus tegutsevad ka liidu olulised koostööpartnerid, sh Kultuuriministeerium, Eesti Kultuurkapital ja Eesti Sisearhitektide Liit.

Kuna uues kontoris tekivad mugavamad töötingimused ka liikmetele laiemalt, kutsume teid juba ette jagama ideid ja ettepanekuid, kuidas ruume parimal viisil kasutada – olgu selleks kohtumised, töötoad, koolitused või lihtsalt maastikuarhitektide omavaheline suhtlus.

Peatsete kohtumisteni uutes ruumides!

EMALI UUE ÜRITUSESARJA JÄRGMINE PEATUS

Läheme EKSTERJÖÖRI: Moodne Valgustus

EMALi inspiratsiooniseminaride sari „Läheme EKSTERJÖÖRI“ jätkub **14. oktoobril** kell 15.30–19.00 **Moodsa Valgustuse Tallinna salongis** (Rävala pst 7).

Seekordne üritus toob lavale välisesineja, valgustusdisainer Jari Vuorineni, kes jagab oma rahvusvahelist kogemust kaasaegse välisvalgustuse teemadel.

PÄEVAKAVA:

15.30-19.00 Seminar

"Light Sparring – Let's Go Outdoors.
Three rounds of Outdoor Lighting"

15.30–15.45 Tervitus ja sissejuhatus

15.45–16.30 Round 1 – The Quality of Light

Kuidas eristada valgusti omadusi valguse omadustest ning mõlemad kõrgel tasemel hoida?

16.30–16.45 P A U S

16.45–17.30 Round 2 – Lighting the Exterior

Praktilised näited ja meetodid välisvalgustuse lahendustest. Mida valgus peab tegema?

17.30–17.45 P A U S

17.45–18.30 Round 3 – Protecting the Spec

Mida arvestada välisvalgustuse spetsifitseerimisel? Tehnilised ja praktilised nõuanded.

18.30–19.00 Arutelu ja networking

Koolituse üritus on tasuta!

Palume registreeruda hiljemalt **8. oktoobriks** (kolmapäev) [SIIN](#)

Meid võõrustab Moodne Valgustus ja Mart Seidelberg.

Korraldaja: EMAL – Eesti Maastikuarhitektide Liit

Kontakt: Maali Roomet-Allese

EELTEADE: Maastikuarhitektide veebijututuba

Eestseisuse üleskutsel alustame regulaarsete veebipõhiste **erialajututubadega**. Eestseisuse kvartaalsed kohtumised on näidanud, et vabas vormis erialane mõttevahetus on hindamatu väärtusega – see võimaldab jagada kogemusi, arutada väljakutseid ning leida ühiselt lahendusi. Eriti oluliseks on osutunud võimalus süvitsi arutada teemasid, milleks tavapärasel koosolekul sageli aega napib.

Veebipõhine formaat võimaldab osaleda mugavalt oma asukohast. Jututubade eesmärk on pakkuda platvormi, kus praktikud saavad jagada oma kogemusi, tõstatada küsimusi ning üheskoos arutada valdkonna tulevikusuundi ja väljakutseid.

Formaat:

- Veebipõhine kohtumine kord kuus või üle kuu
- Vaba arutelu valitud fookusteema üle
- Võimalus jagada kogemusi ja tõstatada uusi küsimusi

Võimalikud teemad aruteluks:

1. Ajutised lahendused välisruumis – definitsioon, regulatsioonid, autoriõigused
2. Ringmajandus maastikuarhitektuuris
3. Materjalivalikud ja nende kestvus
4. Ökoloogilise esteetika väljakutsed
5. Objektide pikaajaline areng ja järelhooldus
6. Kohaliku taimmaterjali kasutamise võimalused

Ootame ka ettepanekuid täiendavate teemade osas! Plaanis on iga kord keskenduda arutelus ühele valitud teemadest.

Esimene kohtumine on plaanis oktoobri viimasel nädalal, täpsem info lähinädalatel.

29.09–05.10.2025, Krulli kvartal, Tallinn

disainioo.ee (rohkem infot ja registreerimine)

EMAL x Disainiöö 2025

Olete oodatud [Disainiöö välialale](#) Tallinna Krulli kvartalis, kus saab disaini kogeda mitmel moel – avastada ja uudistada või võtta aeg maha, et puhata ja muljetada.

Hästi kujundatud linnaruumi saavad kasutada kõik – olenemata east või liikumisviisist. Eesti Maastikuarhitektide Liidu poolt kureeritud Disainiöö välialal saab kogeda ja mõtestada, millist ruumi inimesed tegelikult vajavad. Koostöös [EXTERY](#) ja [LODEga](#) oleme loonud ala, mis on sinu kohtumis- ja puhkekohaks kogu festivali vältel.

17. EMALi väliala saab Krulli kvartalis tasuta külastada kogu Disainiöö festivali jooksul ehk 29.09–05.10:

E 16.00...21.00

T–L 11.00...20.00

P 11.00...18.00

Maastikuarhitektide rattatuur „Linnaruum on kõigile!“

Reede, 3.10 kell 15.00–17.30 (inglise keeles)

Laupäev, 4.10 kell 12.00–14.30 (eesti keeles)

Üritus tasuta, aga eelregistreerimisega Disainiöö kodulehel.

Rattatuur viib marsruudile Krulli–Kalamaja–Sadam–Kesklinn–Vana-linn–Krulli. Maastikuarhitektid **Aljona Galazan** ja **Maali Roomet-Allese** arutavad koos osalejatega, kuidas kujundada turvaline, ligipääsetav ja sidus linn – rattateedest ja linnaaiandusest kuni kogukonnaalgatusteni.

PechaKucha Night – „Ligipääsetav ruum kõigile: rattatuurid ja söödav linn“

Reedel, 3.10 kell 18.00–20.00 @ Remonditsehh, Krulli kvartal

PechaKucha on üle 400 linna vallutanud ettekandeformaat, kus iga esineja jagab oma ideid 20 pildi abil, igaüks 20 sekundit. EMALi laval astuvad üles Aljona Galazan ja Maali Roomet-Allese, kes räägivad mikromobiilsest ja söödavast linnast – millest sünnib kättesaadav ja elav linnaruum kõigile.

EELTEADE: AUTORIOIGUSE KOOLITUS

Head EMALi liikmed!

Ootame teid osalema **maastikuarhitektidele suunatud autoriõiguse veebikoolitusel 5. novembril kell 15.00-18.00**. Oleme lektoriteks kutsunud juristid Elvi Tuisu ja Villy Lopmani RASK advokaadibüroost. Koolitus on ainult EMALi liikmetele ja on tasuta!

Viimasel ajal on järjest rohkem kaasusi, kus päevakorras on autoriõiguse teema. Eestis on projekteerimisel olnud mitmeid tänavaid ja parke, kus üks maastikuarhitekt teeb alguses eskiisprojekti või eelprojekti tasemel lahenduse ning seejärel tellib tellija teiselt projekteerijalt põhiprojekti. Sellega seonduvalt tekivad järgmised näitlikud küsimused:

- Kas varaliste õiguste ära andmisega võib teha põhiprojekti teine isik?
- Mida loeme autoriõiguseks – tänava ristlõiget, ääre kivide asukohta või tervikpilti? Kui palju seda muutes on juba uus lahendus? Kui punase sõstra asemel on samas kohas valge sõstar, kas see on uus lahendus?
- Mis õigus on omanikul – kui pargi omanik soovibki uut lahendust, siis kas autoriõigus keelab seda ilma autori nõusolekuta?
- Kas maastikuarhitekti eetikakoodeks on autoriõiguse seadusega kooskõlas?
- Kas autoriõiguse seadus vajaks mingis osas uuendamist päevakohastest probleemidest lähtuvalt?

Koolitusel saame selgust nii projekteerijate kui ka tellijate vaatest ning teemasid avavad juristid, kes on sellega oma töös kokku puutunud.

Kohtumise lingi saadame kuupäeva lähenedes. Märkige koolitus aegsasti kalendrisse ning (veebi)kohtumiseni juba novembris!

SANDBOX mängu- ja maastikuarhitektuuri konverents

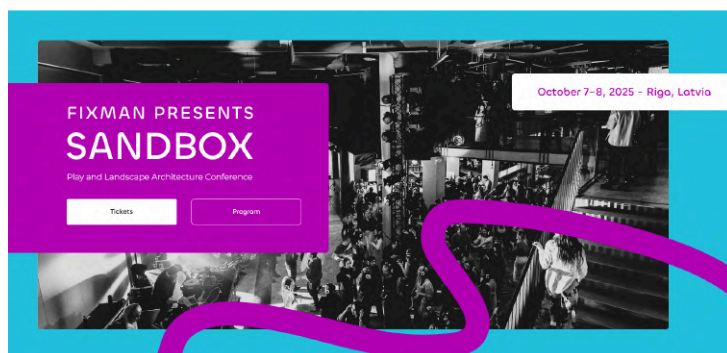
Sel sügisel, **7.–8. oktoobril** korraldab [FIXMAN Eesti](#) Riias Baltikumi esimese **mängu- ja maastikuarhitektuuri täiendõppe konverentsi SANDBOX**. Sündmuse eesmärk on luua platvorm arhitektidele, omavalitsustele spetsialistidele ja linnaruumi loojatele, et jagada kogemusi ja teadmisi avaliku väliruumi tähendusest ja arengust. Konverentsi käigus käsitletakse avalikku väliruumi laiemas tähenduses – mitte ainult mängu- või spordialana, vaid ka kui ühiskonna kaasamise ja võrdsuse tööriista, inimesekeskse disaini ruumi, kliima jätkusuutlikkuse lahenduste kandjat ning igapäevase heaolu alust.

Programm hõlmab loenguid, paneeldiskussioone ja kogemuste vahetust teemadel, mis on praegu arhitektide professionaalses tegevuses eriti olulised: ühiskonna muutuvad vajadused, keskkonna ligipääsetavus, kunsti integreerimine linnaruumis, jätkusuutlikud materjalid ja lahendused, samuti kliimamuutustest tulenevad väljakutsed. Osalemine konverentsil pakub praktilisi teadmisi, mida on võimalik rakendada igapäevatoos – alates linnaplaneerimisest kuni konkreetsete objektide elluviimiseni.

Konverentsil esineb üksteist rahvusvaheliselt tunnustatud lektorit Soomest, Taanist, Hollandist ja teistest Euroopa riikidest, samuti Baltikumi arhitektuuri- ja linnaruumi professionaalid. Paneeldiskussioonidesse on plaanis kaasata eksperte Baltikumist ja Skandinaaviast, kes annavad mitmekülgse vaate avaliku ruumi kvaliteedi kriteeriumidele.

Lisainfo konverentsi [kodulehel](#).

NB! EMALi liikmetel on võimalik taotleda grupisoodustuse hinda ka üksikisikule. Täpsema info leiad liidu meililisti 22. septembri kirjast.

Stoneroc loob Eesti suurima tänavakivide näidistesaali

Liidu kuldpartner Stoneroc on loomas Eesti suurimat tänavakivide näidistesaali, mille eesmärk on pakkuda inspiratsiooni, teadmisi ja praktilist tuge kõigile, kes igapäevaselt või ka ühekordselt koduhoovi, maastikuarhitektuuri või linnaruumiga kokku puutuvad.

Selleks, et näidistesaal ei oleks ainult kividest koosnev väljapanek, vaid ka kogemuslik keskkond, kus on võimalik näha, katsuda, lugeda ja avastada, soovitakse maastikuarhitektide kaasata selle sisu kujundamisse.

Tagasisidet ja ideid oodatakse järgnevatel teemadel:

- Milliseid tänavakivide lahendusi või paigaldusviise sooviksite kindlasti näha?
- Millised teemad, info või lahendused võiksid olla esindatud visuaalides ja tekstides?
- Milliseid interaktiivseid võimalusi (nt katsumiseks, proovimiseks, kombineerimiseks) peate väärtuslikuks?

Oma mõtted palutakse saata hiljemalt **20. oktoobriks** aadressile mirjam.pajumae@stoneroc.ee

Renoveerimisteemaline kogukonnaõhtu

Olete oodatud renoveerimisteemalisele kogukonnaõhtule kolmapäeval, **9. oktoobril** kell 16.00 **Tallinna kaasamiskeskuses Avalinn** (Vabaduse väljak 10, Tallinn). Ürituse fookuses on teaduspõhised lahendused mahulise ja naabruskonnapõhise renoveerimise käivitamiseks, värske trükise esitlus ning tudengitööde näituse avamine.

Kokku saavad ülikoolide teadlased, praktikud ja otsustajad, et jagada värskeid uurimistulemusi ning arutada, kuidas renoveerimislainet targalt ellu viia – nii energiatõhususe kui ka ruumikultuuri kvaliteedi mõttes.

Enda tulekust palutakse märku anda [SIIN](#)

EKA avatud arhitektuuriloengud 2025/2026:

Arhitektuur ja hoole-eetika

2025/2026 õppeaasta avatud loengute seeria toimub EKA Kunstiteaduse ja Visuaalkultuuri Instituudi ja Arhitektuuri-teaduskonna koostöös. Selle õppeaasta teemaks on "Arhitektuur ja hoole-eetika", loenguid kureerib KVI vanemteadur PhD Ingrid Ruudi.

Arhitektuuri käsitletakse hoole-eetika vaatepunktist: kuidas hoolitseb arhitektuur inimeste füüsiliste, emotsionaalsete ja sotsiaalsete vajaduste eest, nii tänapäeval kui ajaloolises perspektiivis?

Esimese loengu "Arhitektuur ja õigus hoolida" peab 25. septembril Elke Krasny. Loeng toimub kell 18:00 EKA aulas.

Varasemad avatud arhitektuuriloengud on järelvaadatavad www.avatudloengud.ee

Loenguid toetavad Eesti Kultuurkapital ja Erasmus+

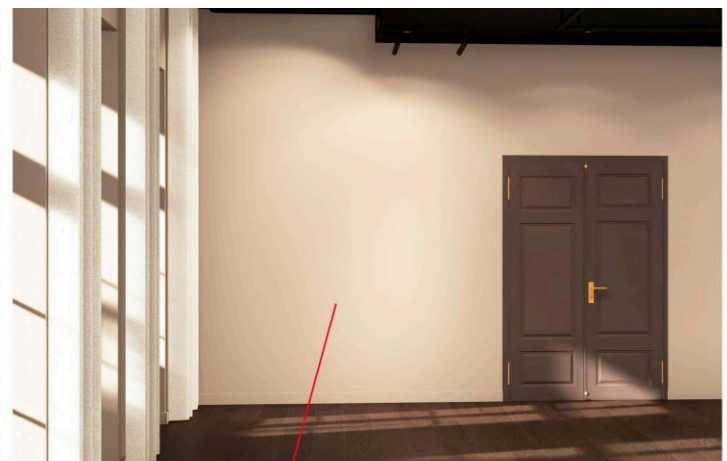
Calais' pögenikelaagri arhitektuur/ By Liam-stoopdice, CC BY-SA 4.0.

VÕISTLUS: Riigikogu Kantselei hoone kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara koostöös Riigikogu Kantseleiga kuulutas välja kunstikonkursi, et leida parim kunstiteose ideelahendus endise Toomgildi hoone saali.

Loodav taies peab olema sobiv ning kohane ajaloolisse väärikasse hoonekompleksi nii oma materjalide valiku kui ka teemakäsitluse poolest. Kunstiteose tehnika ja materjal on vaba. Pakutavate taiese ampluaa võiks olla võimalikult lai – väga oodatud on maalid, pannod, ruumilised lahendused, sealhulgas keraamika, klaas, metall, tekstiil ja puit.

Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **29. oktoober**. Lisainfo [SIIN](#).

KUNSTITEOSE VÕIMALIK ASUKOHT

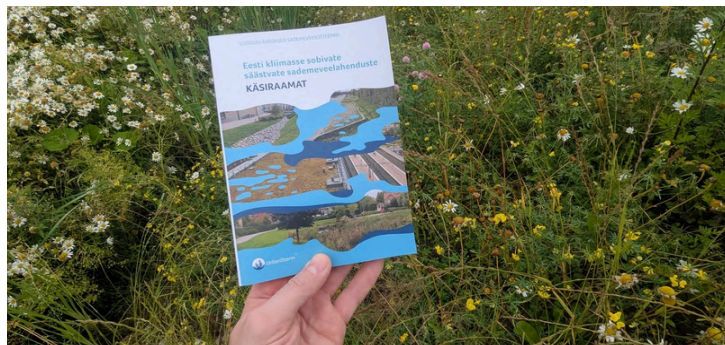
On suur rõõm, et EMALi aastapreemiatele esitatakse aasta aastalt järjest enam kandidaate, sel aastal kokku 24, mida on viis objekti enam, kui eelmisel aastal. Žürii koosseisus maastikuarhitekt Kadi Nigul, maastikuökoloog Lauri Klein, aiadisainer ja teadur Taina Suonio ja žürii esimees maastikuarhitekt Kristiina Kupper läbisid üle 1000 kilomeetri, et kõik esitatud objektid üle vaadata. Peale mitmeid arutelusid jõudis žürii üksmeelele, et neljas kategoorias – Haridusmaastik, Ajutine ruum, Koos loodud ruum ja Avalik ruum nomineeritakse 10 kandidaati.

• **NOMINENDID** •

**LOODUSLÄHEDASED SADEMEVEESÜSTEEMID:
EESTI KLIIMASSE SOBIVATE SÄÄSTVATE
SADEMEVEELAHENDUSTE KÄSIRAAMAT**

Autorid: Gen Mandre, Valdo Kuusemets, Merle Kuris ja Alar Mik

Foto: Gen Mandre

**VON BAERI TERVISEMAJA PUHKEALA
(ÜLEMISTE CITY ROHEALA I ETAPP)**

Autorid: Margit Prükk, Elina Õunsaar, Remi Kübar ja Maiken Vardja

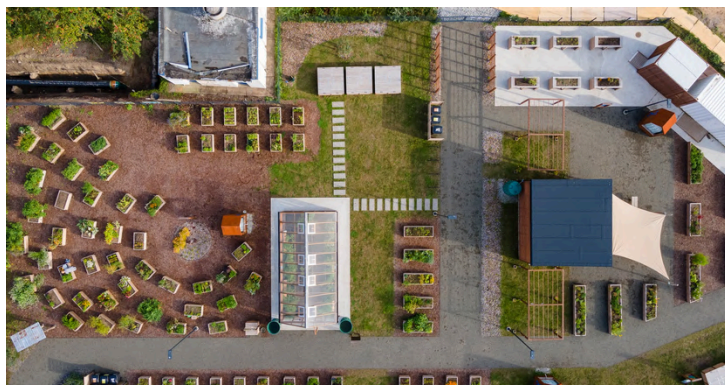
Foto: T. Tunnel

PELGULINNA KOGUKONNAAED

Autorid: Gianfranco Franchi, Chiara Tesi ja Rea Sepping

Foto: M. Siplane

KRULLI PARK

Autorid: Mirjam Kuuskme, Maret Abel, Khaled Abdelmonem Sayed Mohamed, Alvin Kanarbik, Toomas Põld ja Martin Pütsep

Foto: T. Põld

„Mul on väga hea meel, et sel aastal esitatud kandidaadid on nii erinevad ning nii mõnigi teedrajav. Rõõm on näha, et maastikuarhitektidel on olnud nii põnevaid väljakutseid ning kui oskuslikult on lahendused loodud. Silma jääb aupaklik suhtumine loodusesse ja materjalidega katsetamine. Kindlasti tõuseb esile kogukondlik tegevus. Usun, et selle aasta konkursilt hakkab nii mõnigi lahendus ideena levima ja on suurepärane, et tellijad on hakanud hindama ka ajutise lahenduse olulisust.“ iseloomustab esitatud kandidaate žürii esimees Kristiina Kupper.

LIIVALAIA TRASSIPARK

Autorid: Hannes Aava ja Ann Kristiin Entson

Foto: E. Ruudi

RAE RIIGIGÜMNAASIUMI JA TUULE SPORDIHOONE MAASTIKUARHITEKTUUR

Autorid: KOKO arhitektid OÜ

Foto: T. Tunnel

EESTI RAHVA KOLAHOOV

Autorid: Leene Korp, Piret Anier, Kristin Leis, Kerli Irbo,
Maris Klaas ja Liis Uustal

Foto: H. Leis

PIRITA JÕESUU PUHKEALA

Autorid: Annika Valkna ja Evelyn Ustav

Foto: R. Harro

SEPAPAJA 12 AJUTINE PARKLA ÜLEMISTE LINNAKUS

Autorid: Grete Veskiäli-Dubov ja Merilin Sasilo

Foto: T. Pruuli

PELGULINNA RIIGIGÜMNAASIUMI MAASTIK

Autorid: Mirko Traks, Juhan Teppart ja Karin Bachmann

Foto: J. Teppart

INGLISMAA ÕPPEREIS: CHELSEA LILLENÄITUS JA GREAT DIXTER

Tekst ja fotod Marge Kõrgekuhi

Õppereisi toetas EMAL loomestipendiumiga

2023 aasta kevadel õnnestus mul külastada kahte Inglismaa aiandusmaailma tippündmust – Londoni Chelsea Flower Show'd ning Great Dixteri aeda. Mõlemad elamused olid muljetavaldavad ja andsid palju inspiratsiooni nii erialaselt kui ka isiklikult.

Igal aastal toimuv Chelsea Flower Show on aiakujundusmaailma üks tippündmusi, mis on võrreldav moemaailma *fashion week*'iga. Kui moenädalaid on aastas mitu, siis nii kõrgetasemeline ja rahvusvaheline aiadisaini sündmus toimub vaid korra ja selleks on just Chelsea näitus. Inglismaa ja Chelsea Flower Show olid suurepäraseks sihtkohaks, kust ammutada inspiratsiooni nii taimmaterjali kui ka kujundustrendide kohta, kuna ka Eestis on järjest tähtsamaks muutunud just mitmekesise ja liigirikka taimestuse projekteerimine.

Chelsea Flower Show'l kohtuvad loovus, uusimad trendid ja suurepärase teostus. Sealne mitmekesisus, alates modernsetest linnaaedadest kuni looduslähedaste istutusaladeni, andis hea ülevaate, millised suunad aiakujunduses hetkel aktuaalsed on. Eriliselt jäid meelde julged värvikombinatsioonid, veekasutuse targad lahendused ja rõhuasetus keskkonnasäästlikkusele. Näituselt sain mitmeid ideid, kuidas kasutada oma töödes kontraste ja luua väikestele pinnale suurem ruumitunnetus.

Great Dixteri külastus oli teistsugune, aga vähemalt sama inspireeriv. Fergus Garretti juhitud aed on elav ja pidevalt muutuv, kus julgelt segatakse värve, tekstuure ja erinevaid taimegrupe. Seal kogesin, kui tähtis on mitte karta eksperimenteerida ning kuidas klassikaline aiandus saab uue hingamise tänu loovale mõtlemisele. Mõte, et aed ei pea kunagi olema "lõplikult valmis", vaid pidevas arengus, on mind edaspidises töös palju mõjutanud. Olen reaalselt katsetanud julgeid taimekooslusi ja saanud kinnitust, et ka ootamatud lahendused võivad toimida.

Sellist reisi soovitan kindlasti ka teistele. Plussideks on tohutu inspiratsioon, võimalus näha maailma tippude tööd ja saada värskeid ideid. Miinusena võib välja tuua kõrge hinna ning suure külastajate hulga, mis eriti Chelsea näitusel vahel segas rahulikku süvenemist. Siiski kaaluvad kogetud elamused ja saadud teadmised need puudused üle.

Kokkuvõttes oli reis hindamatu kogemus, mis andis mulle enesekindlust katsetada julgemaid lahendusi ja kasutada oma töös rohkem loovust.

EMAL TÄNAB OMA TOETAJAIK:

| kuldpartner |

EXTERY

| kuldpartner |

stoneroc

By Bauroc

| kuldpartner |

LODE